

KİTAP İNCELEMESİ

Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş

Doç.Dr. Salih ÇEPNİ

Murat GÖKDERE¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü

“Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş” bu alanlara yeni olan araştırmacı ve öğrencilere yardımcı olmak amacı ile hazırlanmış olan bir kitaptır. Kitaptaki bölümler içerik, amaçlar, tartışma soruları, ilgili içerik ve çalışma soruları formatında düzenlenmiştir. Kitapta yapılandırıcı yaklaşımın izlerine rastlamak mümkündür. Kitapta konu ile ilgili içerik verilmeden önce ve verildikten sonra tartışma ve çalışma soruları başlığı altında sorular yer almaktadır. Bu soruların seviyeleri Bloom taksonominin bilişsel basamağının üst seviyelerinde olması dikkat çekici bir unsurdur.

Kitap, temel olarak proje konusu seçiminden başlayarak projelerin yazılı olarak sunulması aşamasına kadar yapılması gerekenleri örnekleri ile açıklamaktadır.

Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş isimli kitap 8 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde araştırma kavramı ve yaklaşımlarının kökenleri irdelenmiş ve araştırmalarda kullanılan yöntemlerin geçerlik düzeyleri öznel ve nesnel felsefe ile ilişkilendirilerek tartışılmış.

İkinci bölümde, eğitim araştırmalarında kullanılan özel durum çalışması, araştırmacı öğretmen yöntemi, deneysel yöntem, etnografik yöntem, anket yöntemi ve tarihsel yöntemler zayıf ve güçlü yönleri ile birlikte tanıtılmıştır. İlave olarak her bir yöntem ile yürütülen çalışmalardan örnekler hem konu içerisinde hem de ekler kısmında verilmiştir.

Üçüncü bölümde, eğitim araştırmalarında kullanılan veri toplama yöntemlerinden olan anket, mülakat ve gözlem metotları tanıtılarak, araştırmaların etkililik düzeyinin artırılmasında nasıl kullanılacakları konularına değinilmiştir. Bu yöntemlerle ilgili örnek formlara ise kitabın ekler kısmında yer verilmektedir.

Dördüncü bölümde, araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve etik kavramları ile bu kavramların eğitim araştırmaları için önemi üzerinde durulmuştur. Geçerlik başlığı altında iç geçerlik ve dış geçerliliği sağlama yöntemleri güvenilirlik başlığı altında ise üç değişik güvenilirlik hesaplama yöntemi üzerinde örneklerle durulmuş. Etik konusunda ise çalışmalarda etik problemi ve bunların çözümü için neler yapılması gerektiği detaylı olarak incelenmiştir.

Beşinci bölümde proje çalışmasında çalışılacak konunun belirlenmesi, projenin planlanma aşamaları, yürütülmesi ve yürütülmesinde karşılaşılabilecek muhtemel problemler üzerinde durulmuştur. Bu bölümde ayrıca, ilk, orta ve yüksek öğretim seviyesinde proje çalışmalarından da örnekler sunulmuştur.

Altıncı bölümde, proje çalışmalarının verilerinin düzenlenmesi, tablolandırılması ve gösterimi konuları üzerinde durulmuştur. Alt başlık olarak da verilerin düzenlenmesi, sunumu ve verilerin grafiklerle sembolize edilme yöntemleri ile ilgili bilgi ve örnekler sunulmuştur.

Yedinci bölüm, eğitim araştırmalarında istatistik konularına ayrılmıştır. Bu konunun içeriğinde ise istatistik kavramı, istatistikte kullanılan ölçümler ve kullanılan temel terimler üzerinde durulmuştur. Ayrıca eğitim araştırmalarında sıkça kullanılan f ve t testleri örneklerle açıklanmıştır.

Kitabın son bölümü olan bölümde ise diğer 7 bölümde yapılan çalışmaların yazılı bir rapor haline getirilme aşamaları detaylı olarak açıklanmıştır. Bu bölümde, bir araştırma raporunda olması gereken başlık, özet, giriş, amaç, yöntem, bulgular, sonuçlar, öneriler ve kaynaklar aşamalarının yazımında dikkat edilmesi gereken konular vurgulanarak, örneklerle açıklanmıştır.

Kitap konu anlatımı, kullanılan dil yönlerinde okuyucu zorlamayan akıcı bir düzeyde yazılmıştır. Hazırlık ve çalışma soruları, sunulan örnekler, okuyucuları daha üst seviyede düşünmeye yönlendirecek niteliktedir. Bu olumlu yönlerinin yanı sıra kitap boyutu, sayfa yapısı, yazı karakteri büyüklüğü ve kitabın dizaynı konularında problemler olduğu düşünülmektedir. İçerik konusunda ise özellikle istatistik konusunun ele alındığı bölümünün zenginleştirilmesi bu alanda yeni olan okurlara daha zengin bir içerik sunacaktır.

29'u yabancı toplam 92 yayının kaynak olarak kullanıldığı 169 sayfalık bu kitabın öğretim elemanları, üniversite öğrencileri ve araştırmacı öğretmen modelini uygulamaya çalışan öğretmenlere faydalı olacağı düşünülmektedir.

ÇEPNİ, S., (2001) *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, 169 sayfa, Erol Ofset. Trabzon.